

IFN del av europeiskt storprojekt

IFN medverkar i det europeiska samarbetsprojektet Financial and Institutional Reforms for the Entrepreneurial Society (Fires) som ska föreslå hur Europa kan bli mer entreprenöriellt. Projektet består av nio forskningsinstitutioner i lika många länder – London School of Economics är en av dessa. Fires finansieras av EU-kommissionen med cirka 25 miljoner kronor. Arbetet inleds med en kick-off i Berlin i början av september.

Fires är ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt med syfte att utveckla en reformstrategi för hur ökat entreprenörskap kan skapa tillväxt i Europa.

– I projektet och vårt akademiska arbete kommer vi att involvera företagare och andra kreativa personer, men även mer traditionella intressenter som finansiella institutioner, kunskapsförmedlare, fackliga organisationer och beslutsfattare. Vi kommer definitivt inte att vara inlåsta i ett akademiskt elfenbenstorn utan konfronteras med verkligheten redan från början, förklarar Magnus Henrekson, vd för IFN och en av ledarna för IFN:s forskningsprogram Entreprenörskapets ekonomi.

Evenemanget i Berlin den 2–5 september syftar till att knyta relevanta intressenter till projektet. Det handlar om engagemang i olika omfattning – allt från att prenumerera på ett nyhetsbrev till att via nätet vara en aktiv del av Fires intressentgrupp. En grupp om 15–20 personer kommer så småningom att bjudas in för att ha synpunkter på strategier som forskarna föreslår.

Internationell forskarkonferens

Culture, Institutions and Development var ämnet för IFN:s årliga forskarkonferens i Vaxholm. Under två dagar deltog forskare från Sverige, Österrike, Danmark, USA, Tjeckien, Italien, Frankrike och Storbritannien i en workshop inom ramen för IFN:s forskningsprogram Institutionernas ekonomi.

Global Award i Schumpeters anda

2015 års Global Award for Entrepreneurship Research tilldelades professor emeritus Sidney G. Winter, Wharton School, University of Pennsylvania. Den 20 maj mottog Winter 100 000 euro och en statyett av Carl Milles för bland annat sina studier om hur teknologisk förändring inom företag påverkar förnyelse.

I sin föreläsning förklarade han hur framsteg sker i form av en lång rad förändringar och förbättringar av produkter och processer, som steg för steg bygger på tidigare erfarenheter. Sidney Winter exemplifierade den evolutionära ekonomin med utvecklingen av dagens smarta telefoner. Han skämtade om att vi kanske borde tacka Benjamin Franklin för dessa eftersom han var viktig för den moderna förståelsen av elektricitet. Och, sa Winter, det fanns andra efter honom som utvecklade kunskaperna om exempelvis elektromagnetism och GPS-system och så landade vi till slut i den teknik som finns i dagens smarta telefoner.

– Först nu nämner jag Steve Jobs, som enligt Schumpeter definitivt är den viktigaste entreprenören i berättelsen. Vad Apple gjort handlar om designfunktioner och produktutveckling. Vilket gjort att många konsumenter runt om i världen kan köpa dessa telefoner, sa Sidney Winter och fortsatte med att berätta om hur utvecklingen går vidare: ”I dag har vi alla entreprenöriella app-utvecklare. De ger oss en mycket välsmakande glasyr på ’telefonkakan’ som steg för steg bakats under århundradena.”

Prisutdelningen gick av stapeln på Grand Hôtel i Stockholm. Sidney Winter inledde med sin prisföreläsning, därefter följde en paneldiskussion. I diskussionen deltog Maureen McKelvey, professor Göteborgs universitet,

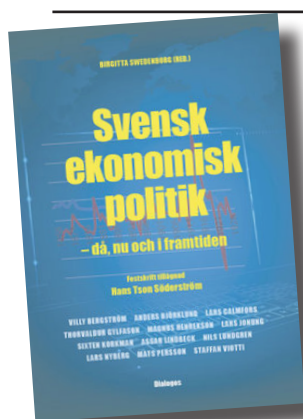

Sidney Winter med Global Award-statyetten.

Göran Marklund, tf generaldirektör Vinnova, och Magnus Henrekson, IFN. Moderatorn Pernilla Ström avslutade diskussionen med frågan om vad deltagarna tagit med sig från professor Winters forskning och föreläsning.

- Att framtiden är osäker men att människor [tack och lov] ändå blir entreprenörer, svarade Göran Marklund.
- Att Sidney Winter är en bra förebild som forskare. Han är alltid nyfiken och intresserad, menade Maureen McKelvey.
- Att vi alltid ska bygga på våra styrkor, det gör entreprenörer, förklarade Magnus Henrekson och tillfogade att entreprenörskap tar tid. Ett framgångsrikt företag byggs inte över en natt.

Vid prisseminariet medverkade dessutom Johan Eklund, vd Entreprenörskapsforum och professor JIBS, Charlie Karlsson, professor JIBS och ordförande i priskommittén samt Melker Schörling, ordförande MSAB.

Festskrift om svensk ekonomi

Tre IFN-forskare medverkar i en festskrift tillägnad Hans Tson Söderström i samband med hans 70-årsdag. De tre är Assar Lindbeck, Magnus Henrekson och Lars Calmfors (affilierad). Birgitta Swedenborg är redaktör för boken som utkom den 9 juni (Dialogos).

Tolv framstående ekonomer har bidragit till festskriften med var sitt kapitel på temat ”svensk ekonomisk politik – då, nu och i framtiden”.

- Assar Lindbecks kapitel handlar om stabiliseringspolitik. Han skriver att det är viktigt att formulera ett nytt långsiktigt mål för de offentliga finanserna nu när överskottsmålet är överspelat. Lindbeck menar att en framgångsrik stabiliseringspolitik kräver reformering av bostads- och arbetsmarknaderna.

- Magnus Henrekson skriver i sitt kapitel om beskattningen av och synen på företagande under de senaste 50 åren. Han förklarar att Sverige år 2015 har ett regelverk där ”beskattningen är synnerligen förmånlig för den som har en förmögenhet, men där det samtidigt på grund av den höga skatten på arbete, personaloptioner och den redan höga värderingen av existerande tillgångar, är svårt att bygga upp en förmögenhet”. Detta är till nackdel för nya företag.
- Titeln på Lars Calmfors kapitel är ”Tiggarna på våra gator – hur ska vi förhålla oss?”. Han föreslår att en EU-fond skapas där ideella organisationer med verksamhet i de fattiga EU-migranternas hemländer kan söka medel. Som enskilda individer kan vi sedan ge gåvor till organisationer med utvecklingsprojekt i Rumänien och andra länder i stället för att ge gåvor till tiggarna på våra gator.

IFN:s forskningsresultat publiceras i olika kanaler. Följande artiklar är de senaste som accepterats för publicering i vetenskapliga tidskrifter. Ytterligare artiklar finns att läsa på www.ifn.se.

Eleonora Patacchini och **Yvez Zenou**, "Racial Identity and Education in Social Networks", *Social Networks*.

I studien förklaras skillnader i skolresultat mellan elever med olika etnisk bakgrund. Det visar sig att när tonåringar har en högre andel av vänner från samma etniska grupp får vita tonåringar högre betyg, medan svarta tonåringar får lägre betyg. Ju högre utbildningsnivå svarta föräldrar har desto svagare är detta negativa samband. För vita tonåringar är det tvärtom.

Christian Bjørnskov och Ming-Chang Tsai, "How Do Institutions Affect Happiness and Misery? A Tale of Two Tails.", *Comparative Sociology*.

Institutioner är centrala för människors välbefinnande. Men förbättras livet främst för människor som redan är nöjda eller påverkas alla när institutionerna förändras till det bättre? Denna studie visar att kvalitet och tillit till det legala systemet påverkar nästan alla. Effekterna av demokrati ses dock i huvudsak i rika länder medan religiositet bara påverkar vissa individer.

Alexandra Gregorič, **Lars Oxelheim**, Trond Randøy och Steen Thomsen: "Resistance to Change in the Corporate Elite: Female Directors' Appointments onto Nordic Boards", *Journal of Business Ethics*.

Studien visar att samhällets påtryckningar är en av flera faktorer för att fler kvinnor ska väljas in i styrelser till börsnoterade företag. Författarna föreslår att om könskvoter ingår så behöver denna kompletteras med transparens i styrelsetillsättningar för att förhindra undanträngning av andra mångfaldsdimensioner.

Olle Folke och **Johanna Rickne**, "Electoral Competition and Gender Differences in Political Careers", *Quarterly Journal of Political Science*.

Studien undersöker sambandet mellan att en organisation utsätts för konkurrens och kvinnors karriärmöjligheter. Vi finner att det är mer sannolikt att kvinnor bli återvalda och att partier är mer sannolika att befordra kvinnor till höga positioner i kommuner med stor politisk konkurrens.

Fredrik Heyman och Patrik Gustavsson Tingvall, "The Dynamics of Offshoring and Institutions", *B.E. Journal of Economic Analysis and Policy*.

Utlökalisering av verksamhet utomlands, s.k. offshoring, har ökat i betydelse under de senaste decennierna. I denna studie undersöks i vilken mån värdländers institutionella kvalitet påverkar svenska företags benägenhet till offshoring. Vi finner att offshoring är positivt relaterat till hur väl institutioner fungerar i de länder där företag ingår kontrakt.

Sven-Olof Daunfeldt, **Niklas Elert** och Dan Johansson, "Are High-Growth Firms Overrepresented in High-Tech Industries?", *Industrial and Corporate Change*.

Forskarna studerar branschfördelningen av snabbväxande företag i Sverige 1997–2008, och finner att högteknologiska företag har lägre sannolikhet att bli snabbväxare jämfört med företag med mindre fokus på forskning och utveckling. Däremot är snabbväxande företag överrepresenterade i den kunskapsintensiva tjänstesektorn.

Erik Grönqvist och **Erik Lindqvist**, "The Making of a Manager: Evidence from Military Officer Training", *Journal of Labor Economics*.

Uppsatsen visar att militärtjänst som befälselev i det svenska försvaret ökade sannolikheten för en civil chefskarriär. Detta tyder på att ledarskapsförmåga är något man kan lära sig och inte bara är en fråga om medfödd talang, skriver rapportförfattarna.

Fredrik Heyman och **Per Skedinger**, "Employment Protection Reform, Enforcement in Collective Agreements and Worker Flows", *Industrial Relations*.

Vad innebär det att uppsägningstiden för nyanställd äldre arbetskraft reducerades kraftigt (LAS-reformen 1997), men att reglerna implementerades vid olika tidpunkter i olika kollektivavtal? Forskarna finner omfattande skillnader mellan olika avtalsområden. Nyanställningar bland äldre ökade som regel men i vissa avtal ökade också antalet avgångar.

Johan Klaesson och **Özge Öner**, "Market Reach for Retail Services", *Review of Regional Studies*.

I denna studie uppskattas betydelsen av avståndet till konsumenterna inom olika delar av detaljhandeln. Det visar sig att avståndet till butiken är känsligare för billigare varor som kräver tätare inköp. Sådan detaljhandel är mindre geografiskt koncentrerad än detaljhandel med högre priser.

Johanna Rickne (bilden), IFN, presenterade en ny rapport, med Olle Folke som medförfattare, om jämställdhet och jämlikhet i den lokala demokratin, framtagen för 2014 års demokratiutredning. Rapporten presenterades på ett seminarium i riksdagen.

Magnus Henrekson, IFN, var en av kommentatorerna till långtidsutredningen 2015. Han var kritisk till huvudbudskapet i rapporten The Welfare State and Economic Performance av professor Torben M. Andersen, Aarhus universitet. Övriga deltagare i seminariet var Karolina Ekholm, statssekreterare i Finansdepartementet (i bilden), Ola Pettersson, chefsekonom, LO, och Ann Öberg, chefekonom, Svenskt Näringsliv.

Kristina Persson, minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete, talade på 2015 års Möllekonferens (anordnad av SNEE och Lars Oxelheim, IFN och Lunds universitet). Ämnet för Perssons anförande var "The Economic Significance of the Nordic Region in Europe of tomorrow". En rad IFN-forskare deltog i den tre dagar långa konferensen.

Det nyinrättade Arbetsmarknadsekonomiska rådet (AER) höll sitt allra första sammanträde på IFN i maj 2015. I bilden ses från höger rådets ledamöter: Ann-Sofie Kolm, Stockholms universitet, Lars Calmfors, Stockholms universitet och affilierad till IFN (ordförande), Per Skedinger, IFN, Tuomas Pekkarinen, VATT och Helsingfors universitet samt Petter Danielsson, sekreterare.

Inom ramen för ett samarbete mellan IFN och SNS presenterade Nicholas Bloom, Stanford University (till vänster i bilden), en rapport som visar att det finns ett tydligt samband mellan ledningskvalitet och elevernas skolprestationer. På seminariet kommenterade Henrik Jordahl, IFN, studien.

David Cesarini och Johanna Möllerström, affilierade till IFN, talade som "lovande unga nationalekonomer" på ett seminarium när Söderbergska priset inom ekonomi delades ut.

Tankesmedjan Global Utmaning har firat 10-årsjubileum. Magnus Henrekson, IFN, var en av de som i detta sammanhang diskuterade tankesmedjors roll och betydelse i samhället.

Boken Europaperspektiv 2015 presenterades i Bryssel i början av maj. Lars Oxelheim (i bilden) är en av redaktörerna för boken. Seminariet inleddes av Sveriges EU-ambassadör.

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer åtta gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev

Redaktör för Nyheter från IFN: Elisabeth Precht, elisabeth.precht@ifn.se; tfn 08-665 4525.